

Uredništvo: A. Je-
ločnik v Ljubljani
Katoliška tiskarna.
Upravništvo: Lud.
Tomažič v Ljubljani
Katoliška tiskarna.

MLADOST

Izhaja enkrat na
mesec, in sicer 10.
dan meseca. Celo-
letno stane 2 K,
posamezne števil-
ke pa 20 vinarjev.

Št. 10.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1913.

Letnik VI.

Misel pred tabernakljem.

Ko sem bil zadnjič zarana v cerkvi, sem pri obhajilni mizi, okoli katere je klečalo vse polno vernikov — bila je nedelja — videl tudi tri fante »zibcenerje«. Dejal sem si: To so gotovo Orli! Ker so mi pa prišli na misel Orli, sem se spomnil tudi na »Mladost« in na to, da me je njen urednik naprosil, naj mu preskrbim uvodni članek. Dobro, sem rekel, ravno prav, zdaj saj vem, o čem bi bilo dobro reči dve, tri besede.

Sveto Rešnje Telo je središče cerkvenega življenja, iz njega poteka studenec vseh največjih milosti, sveto Rešnje Telo nas očiščuje in povzdiguje, nas posvečuje in okreplja celo Cerkev. Okoli obhajilne mize smo najbolj otroci božji. Okoli nje pa tudi najbolj čutimo, kako smo si vsi bratje. Prav o tem hočem povedati nekoliko misli.

Pogosto sveto obhajilo je imelo svojčas nasprotnikov. Danes, ko se je sam sveti oče slovesno izrekel za to, naj bi se verniki kolikor mogoče velikokrat zbrali pred oltarjem, da sprejmo angelski kruh — najrajši vsak sleherni dan — so nasprotni glasovi umolknili. Mi se ne bomo tu spuščali v to, da pobijamo mnenje onih, ki so izražali pomisleke proti pogostemu prejetanju sv. Eucharistije, ker je ta stvar že rešena, ampak bi le nekaj radi opomnili, kar je s pogostim svetim obhajilom v zvezi.

Pogosto prejetanje presvetega zakramenta ima za posledico, da je obhajilna miza vsako jutro polna. Tesno kleče verniki drug ob drugem. In človek se nehote spomni: Vsi smo ena družina! Tu vidiš žene in dekleta, ki ponižno čakajo, da pride Gospod k njim. Dekle so, služkinje, o katerih človek tako rad in dostikrat po krivici zaničljivo pravi: tercijalke. Tu jih na tihem prosiš odpuščanja, da si jih v svojem napuhu dostikrat napačno sodil. Tam molita iskreno sklonjene glave gospa in gospodična. Morebiti si tudi njima delal krivico, češ, za nič drugega ni tem ničemurnicam, kakor da se kažejo in se zabavajo. Morebiti sta veliko pobožnejši in boljši nego si ti. Tam goreče moli preprost težak, ki bi ga na cesti morebiti komaj pogledal, tu pa se čudiš, kako je

molitev izpreminila njegovo vsakdanje lice, dajoč mu tako plemenit izraz, kakršnega ne najdeš med najzlahotnejšimi gospodi. Tako začutiš, kako smo vsi sinovi enega Očeta, kako nas on vse ljubi in se za vsakega od nas, od najmanjšega do najjimenitnejšega, briga, kako ga moramo ljubiti mi, ponižno in brez baharije, kako moramo biti vsi med seboj bratje in sestre, da ne smemo drug drugega zaničevati, da ne smemo sam sebe imeti za najmodrejšega in najboljšega, da človek, ki se od drugih ločuje, zapade napuhu in da je pravo krščansko življenje v družbi s soljudmi, v skupni molitvi in pri pogostem skupnem svetem obhajilu, ko smo vsi kakor učenci Kristusovi okoli svojega mojstra, ki nas sam s svojim telesom in krvjo okreplja, dviga, tolaži in razsvetljuje.

Zakaj so mnogi ljudje dandanašnji tako nesrečni, nezadovoljni, brez luči, slede samo svojim nagonom? Zato ker ne živijo več življenja Cerkve, ki je tajinstveno telo Kristusovo. Dasi v krstni knjigi zaznamovani kot kristjani, udje Cerkve po svetem krstu, so sušeče se veje in porumenjajoči se listi, ki ne vlečejo več življenjskega soku iz trte, katera je Kristus. Niso več prav v družbi vernikov, ker živijo v drugem ozračju, ker so v oblasti slabega, ker hodijo daleč proč od poti, ki jo hodi trpeča Cerkev na zemlji proti nebesom, svoja pota, ki se izgubljujejo v temno in negotovo daljo. In v kaj verujejo ti ljudje, na kaj upajo, kaj ljubijo? Verujejo vase, v svojo modrost, svojo pamet, svojo voljo, upajo, da se izpolni, kar se nikoli izpolniti ne more: v socialistično državo bodočnosti ali v kaj podobnega, ljubijo pa tudi le sami sebe ali pa svoje marnje in sanje, ki se nikdar ne bodo uresničile. Zli duh vjame človeka za svoje cilje s tem, da ga postavi takorekoč na lastne noge: Sam si zadosti razumen, nobeden ni nad teboj, živi, kakor sam hočeš! In tako se človek v svojem napuhu pogreza vedno nižje, vest pa mu kljub temu ne da miru; dopoveduje si, da je na pravi poti, nekaj tajnostnega mu pa šepeče, da ni, domišlja si, da je sredi vrtincev zabav srečen, iz najskrivnejšega kotička srca pa se nekaj oglašča, češ, prijatelj,

ti se motiš, in zato je nesrečen brez miru in pravega veselja.

Kako drugače bi bilo, če bi živel dalje v Cerkvi, v krogu bratov in sestra, veselečih se milosti božje, kjer bi imel zadosti lepih zgledov, ki bi ga vleкли navzgor, kjer bi njegova molitev v družbi z drugimi toliko več izdala, kolikor več sobratov molj z njim in za njim in on zanje, kjer bi z drugimi vred pohajal nebeško gostijo, ki bi ga okrepčala v revah in težavah! Koliko bi bilo boljše in lepše na svetu, če bi se vsak dan zbralo kar največ kristjanov okoli tabernakla, kjer postajajo vsi v Kristusu eno, kjer se pozabijo vse medsebojne razprtije in malenkostna nesporazumljenja, kjer je vse odpuščeno, kjer so vsi enaki, vsi dediči nebeškega kraljestva in ponižni učenci večne resnice!

Šola pogostega svetega obhajila je najboljša šola na svetu. Tu se učimo najlepših čednosti, tu se učvrstuje medsebojna ljubezen, tu se vzbuja plemenito mišljenje in duh pravega bratstva. Vse naše zasebno in javno življenje bi postalo drugačno — lepše, finejše, blažje, idealnejše — če bi se Slovenci vedno bolj okoli tabernakla zbirali. Čut solidarnosti, velikih skupnih interesov, skupnih ciljev, ki je še premajhen med nami, bi se mogočno utrdil ravno pri obhajilni mizi. To je socialni pomen pogostega svetega obhajila. To mi je šinilo v glavo, ko sem tisto jutro bil v Cerkvi in sem videl naše fante.

Izpopolnite si te misli sami. In spoznali boste, kakšen silen pomen tiči tudi v tem oziru v dekretih sedanjega svetega očeta, o katerem piše francoski svobodomislec Jules Payot, ravnatelj akademije v Aixu na Francoskem da je »morda največji papež, kar jih je imela v zadnjih stoletjih Cerkev«. In predvsem — oprimate se z vsem srcem lepe navade, da se čim večkrat najdete skupaj pred oltarjem, ena družina, ena duša, ena sila!

Kraljeva pot.

Ivan Podlesnik.

Ko sem si nedavno, utrujen vsakdanjih skrbi in dela, poiskal razvedrila s tem, da sem začel zbirati in urejevati pisma mojih prijateljev, sem med drugimi naletel na eno, ki se mi zdi tako lepo, da bi bilo škoda, ako bi ostalo pozabljeno med drugimi listi v miznici moje pisalne mize.

Zato je povem Vam, bratje.

× × ×

Kar Ti mislim danes povedati, so čisto navadne, praktične stvari, ki mi pa vseeno precej preglavic delajo. Sicer pa pravijo, da je praksa težja in lepša stvarno, čeprav je teorija formalno nekaj zelo lepega.

Tako se mi zdi, da odkar sem v službi, stojim pred velikansko skalo, na kateri ne najdem nobene poti, ne vsekane nobene staze, dasi je moja naloga, da jo preplezam. Meni se zde taki ljudje, ki imajo gotove dolžnosti in se jih niti ne zavedajo ne, pomilovanja vredni. Najnesrečnejši, se mi zdi, so pa le oni, ki se sicer krvavo zavedajo svojih dolžnosti — bi jih morda tudi radi izpolnili — poizkušajo, pa jim manjka moči. Tak sem mnogokrat jaz.

Pred leti že sem bil silno navdušen za mladino. Saj sem celo — naj bom odkrit — napravil tako eno majhno obljubo, da se bom posebno zavzel za mladino.

To je bila moja kraljeva pot skozi življenje — in danes?

Danes je prav tako, prav tako sem navdušen za mladino, prav tako vzdržim še popolnoma tisto svojo obljubo, a nekaj sem se zmotil: namreč, da sem se vživel samo v lepi besedi »kraljeva pot« — via regia — zdaj pa vidim, da Tomaž Kempčan dvanajsto poglavje druge knjige svojega dela »Hojja za Kristusom« ni naslovil samo »o kraljevi poti«, temveč »o kraljevi poti križa« — de via regia stinctae crucis.« Sicer stvar izgleda zelo nedolžno, a je vendar silnega pomena.

Veliki reformatorji človeštva niso toliko reformirali s svojimi nauki in tezami — temveč s svojim trpljenjem. Kristus bi lahko prišel na zemljo v kaki kraljevi palači, pa bi ljudem rekel, da jim odpusti njihovo krivdo in jim da nazaj milost božjo in pravico do nebes — pa bi bilo delo odrešenja dovršeno. Da, Kristus bi s svojo vsemočnostjo lahko samo z eno besedo pridobil še milijone ljudi za-se, kakor jih je v resnici. Toda On ni tako naredil, temveč je vzel križ na svoje rame ter ga nosil skozi trideset let od prvega trenutka svojega življenja. Saj je trpel toliko revščino, da niti slama, na kateri je ležal, ni bila njegova. Trpel je toliko zapuščenost, da so morali angeli priti in mu peti slavospev, dasi je prišel rešit svet. Trpel je od mladosti do tistega časa, ko je vzel križ vidno na svoje rame in ga nesel sramotno po jeruzalemskih ulicah in se potem pustil nanj pribiti. In vendar — medtem ko se noben človek takrat ni oziral na reformatorične teze raznih rimskih in drugih podobnih učenjakov, temveč so se ljudje pogrezali globlje in globlje v blatu življenja — so se ozrlj vesoljni narodi na goro Kalvarijo, kjer je bil vsajen križ in na križu je visel On, kateremu se je krohotala vsa judovska množica, ki se ni mogla povspeti do misli, da se svet ne reformira z mečem in knjigami, temveč s križem. V tistem trenutku, ko je Kristus bil na višku svojega trpljenja v tistem trenutku je On triumfiral, zmagal in ustvaril novo zemljo.

Sv. Frančišek Asiški ni opasal meča in sedel na konja, tudi ni pisal knjig, pač pa

je veliko trpel — saj ga je Kristus sam odlikoval z znaki Njegovega trpljenja — in reformiral je pol zemlje. Kdor si hoče osvoboditi svet, ta naj vzame svoj križ na rame in naj ga nosi.

Konstantinu se je pri odločilni bitki prikazal križ na nebu in napis: »V tem znamenju boš zmagal.« In Kristus je rekel nekoč: »Kdor hoče za menoj hoditi, naj vzame svoj križ na rame.« Kdor hoče hoditi za Njim na Kalvarijo — na mesto zmage — naj vzame svoj križ. Umevno: če so morali taki veliki duhovi s križem reformirati svet, potem naj mi, ki smo tako veliki reveži, mal del reformiramo s prijetnejšimi sredstvi! Učenec ni nad učiteljem.

Trpeti — tega ne znamo. Križ nositi, zatajevati se, kakor Kristus zahteva od tistih, ki hočejo hoditi njegova pota, torej tudi pota zmage — to nam je prevečkrat tuja stvar.

Ali bi se ne zjokal, če čitaš, da je sveti Andrej, ta veliki reformator paganskih narodov, zagledal križ, na katerem je bil mučen in ga objel, poljubil in govoril krasne besede: »O ljubljani križ! Dolgo časa sem te iskal, iskreno sem te ljubil, in sedaj te imam. Sprejmi na-se učenca, kot si sprejel učitelja; kjer je On zame pustil svoje življenje, tam naj ga pustim tudi jaz zanj.«

Kolikokrat se spomnim besedi, ki nam jih je govoril koncem učne dobe v slovo profesor, ko nam je citiral psalmove vrstice: »Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua. Venientes autem venient cum exsultatione, portantes manipulos suos.« (Ps. 125.) »Šli so in hodili ter plakali, medtem ko so sejali seme. Ko pa zopet pridejo, tedaj pridejo z veseljem in nosili bodo svoje snope.«

Ljudje ne znajo trpeti — ne rečem, da veliko trpe — a ne **znajo trpeti**, zato tako malo uspehov in — zato toliko trpe.

× × ×

Bratje! Ko prestopi fant prvič prag naše telovadnice in seže predsedniku v roko z obljubo, da hoče hoditi pot naše organizacije, tedaj se mu pripne na prsa naš znak.

V tem znaku pa je narisana — križ — znamenje trpljenja in znamenja — zmage!

Križ, bratje, in orel, ki se dviga nad njim v jasne višave — to je naš znak, to je znak kraljeve poti, ki jo moramo hoditi, ako hočemo obstati, vladati in zmagati.

Če hodite po naših vaseh, poljih, travnikih in gozdovih, kolikokrat srečate to znamenje, ki spričuje, da je na zemlji našega ljudstva zarisana kraljeva pot, po kateri hodi to ljudstvo udano in verno.

Ali ni naša naloga, da delamo in se trudimo, da pridemo do cilja — do zmage? Pòzdrav, bratje!

Stoletni jubilej ljudske bitke pri Lipskem in osvoboditve Kranjske.¹

Dr. Fr. Trdan.

Dne 18. oktobra bo slavila Evropa stoletnico znamenitega zgodovinskega dogodka, stoletnico strmoglavljenja mogočnega Napoleona. Povsod, kjer so bile razkropljene francoske čete obupne boje za življenje in smrt, in kjer se je šopiril francoski birokratizem, je letos liki iz stoletnega sna vzplapolal spomin na krvave spopade l. 1813.; junakom, padlim za domovino, v znak hvaležnega priznanja, potomcem pa v svetlo bodrilo in posnemo. Na poljanah, s krvjo poškopljanih, kjer so v dneh med 16. in 18. oktobrom leta 1813. skoraj vse združene evropske armade pognale v beg nenasitljivega Napoleona, se dviga danes časten spomenik, 91 m visok, ki ga bodo slovesno odkrili dne 18. oktobra, na stoletni spominski dan zmage pri Lipskem. Ob tem zgodovinsko važnem dogodku nam spomin hiti na grič, s katerega je ravno pred sto leti motril in bodril svoje čete ponosni Korzec. — Po usodnem porazu Napoleona v Moskvi je za hip utihnil bojni šum. Francozi in njih nasprotniki so se naveličali neprestanega klanja in si zaželeli odpočitka. Pa ta hipni mir je bil le tišina pred novim viharjem. Dočim je Napoleon v Parizu delil avidjence in v Fontainebleauu sklepal nov konkordat s papežem Pijem VII., so njegovi vojskovodje nabirali novo vojsko, ki naj bi po želji Napoleonovi štela 500.000 mož. Prav tako so delali tudi njegovi nasprotniki. Nemški državnik Stein, ki je pod pritiskom Napoleona zbežal na Rusko, si je na vso moč prizadeval, da združi Ruse in Pruse. Navdušenje za vojsko je bilo tako veliko, da je rekel general Jork Viljemu III.: »Sedaj ali nikdar več je trenotek, da si priborimo prostost, neodvisnost in velikost.« Trdnjave med Labo in Odro so bile takrat še v francoskih rokah; v Berolinu samem je štela francoska posadka 30.000 mož. Ker se spričo tega splošnega vojnega navdušenja Viljem III. ni čutil dosti varnega v francoskem Berolinu, je pohitel v Vratislavo, kamor so se zgrinjale čete nemških zaveznikov. Za boj so pridobili tudi Rusijo, ki se je zavezala, da postavi na bojišče 150.000 vojakov. Že 4. marca so korakale ruske čete v Berolin, pregnale Francoze in zanetile med Prusi ogenj novega navdušenja. Ker je Avstrija omahovala, so začeli ruski in pruski zavezniki boj na lastno pest. Čeprav so bili izprva v dveh bitkah poraženi, vendar niso obupali, ampak se marljivo oboroževali za nov, odločen boj. V teh kritičnih dneh je izkušala Avstrija posredovati mir med Napoleonom in zavezniki. Državni kancelar Metternich se je odpravil v Draždane, kjer

¹ Ponatis iz »Mentorja« št. 1, let. VI.

je celih devet ur poizkušal pridobiti Napoleona za mir. Pa bilo je zaman vse prigovarjanje. Po 10. avgustu se je tudi Avstrija pridružila zaveznikom, ki so novo vojsko pozdravili z novim veseljem. Na vrhovih gorâ so zaplapolali kresovi, na tisoče mladeničev je hitelo pod bojno zastavo, pesniki kot Arndt, Schenkendorf in Teodor Körner pa so z domoljubnimi popevkami le še podžigali to splošno navdušenje. Ko se je iznova začel boj, je jela Napoleona zapuščati bojna sreča. General za generalom je bil premagan, in Napoleon, ki prej nikdar ni poznal srca, je postajal od dne do dne bolj otožen, zato je nekoč potožil: »Vse je izgubljeno, zaman se borim zoper usodo.« Zla slutnja ga ni varala. Ko se je decimirana francoska vojska dne 14. oktobra bližala Lipskemu, ni bilo več opaziti stare discipline. Vojakom je upadal pogum, častniki so

teri zgodovinarji pripisujejo to krivdo celo Napoleonu samemu, ki se je bil še pravočasno rešil iz mesta. — Tako je bila končana »bitka narodov« s popolnim porazom Francozov. Moč vojaškega diktatorja Napoleona je bila za vedno zlomljena, veselje nad zmago zaveznikov velikansko, zato se je vest o dobljeni zmagi razširila po bliskovo po celi Evropi. Francozom podložni narodi so se oddahnili, Napoleonovi sovražniki pa so vriskali veselja. Kneza Schwarzenberga, ki je kot generalissimus največ pripomogel do zmage, so obsipali s častmi. Cesar Franc I. mu je podelil veliki križ reda Marije Terezije in mu dal hkrati pravico, da sme imeti v svojem grbu tudi grb Habsburžanov. Naš presvetli cesar pa mu je postavil na Dunaju spomenik.

S stoletnim jubilejem na memških tleh praznujemo Avstrijci, zlasti Slovenci, tudi

Bitka narodov pri Lipskem.

godrnjali in generali niso več upali v bodočnost. Na strani zaveznikov pa, ki so obkolili Lipsko od vseh strani, je bilo najboljšo razpoloženje. Dne 16. oktobra navsezgodaj se je vnela bitka. Šlo je na obeh straneh za biti in ne biti, zato so se bili za življenje in smrt. Dne 17. oktobra je počivalo orožje, bila je namreč nedelja, in Napoleon je ponujal premirje. Toda zavezniki so preobro poznali njegovo lokavost, zato so prihodnjega dne iznova naskočili Lipsko, ki je slednjič moralo kapitulirati. Od vseh strani so drli zavezniki v mesto, ki je nudilo sliko gnusobe in razdejanja. Ulice je krilo na tisoče mrtvecev, v valovih Elstere pa je našlo smrt na stotine junakov, ker je neki Francoz razstrelil most ravno v trenutku, ko je bila gneča na mostu največja. Neka-

stoletnico bojev za osvoboditev Napoleonove Ilirije. Dne 5. oktobra bo namreč poteklo ravno sto let, odkar so Avstrijci iztirali Francoze iz Ljubljane in Kranjsko zopet združili s habsburško dinastijo. — Francozi so prišli na Kranjsko trikrat: leta 1797. in 1805. ter 1809—13. Nad našimi pokrajinami je ravno takrat začela vzhajati zarja slovenskega preporoda: materinščina je našla prosto pot v šolo in urad, gojiti so pričeli klasično pesništvo in Vodnik je položil z »Lublanskimi Novizami« temelj slovenskemu časnikarstvu. Nova francoska vlada, ki je bila dokaj demokratska, ni ovirala tega narodnega pokreta, še podpirala ga je. Slovenščina ni bila učni jezik le v ljudski šoli, poučevala se je tudi v gimnaziji. Mnogo so storili Francozi i za gospodarsko povzdigo

dežele: z odpravo osebne tlake so pripravili Francozi pot k popolni osvoboditvi zatirane kmetijskega tlačana. Toda lepi upi naših takratnih prvoboriteljev in načrti, ki so jih bili zasnovali Francozi za reorganizacijo šolstva, prometa, obrti in trgovine, so vsled neprestanih vojsk ostali zvečine na papirju. Zato pa kljub raznim plemenitim težnjam francoska doba med našim ljudstvom ni ostala v dobrem spominu. Hudo so žalile globokoverne Slovence razne svobodomiselnosti novotarije, ki jih je hotela vpeljati nova vlada tudi s silo. Gnev in sovraštvo do Francozov so netili tudi krvni davek, vojne kontribucije in takozvani »prostovoljni darovi«, ki so jih morali dajati naši predniki za vedno prazne žepe Napoleonove. Še preden je prišel v deželo francoski guverner, so že tirjali francoski generali vojni davek v znesku 15.260.000 frankov, ki bi naj ga Kranjska sama plačala. Ker je denar vsled uim in slabih letin počasi dohajal, so skušali Francozi pomnožiti prispevke s tem, da so ropali po cerkvah razne dragocenosti in umetnine. Spričo takih in podobnih dejstev je razumljivo, da so Kranjci z veseljem pozdravili prihod avstrijske armade pod vodstvom generalov Hillerja, Radivojeviča in Rebroviča, ki so v teku poldrugega meseca za vedno pregnali Francoze s Kranjske. Te dogodke nam slika Finžgarjeva drama »Naša kri«. Najbolj krčevito se je branil ljubljanski Grad. Že pet dni so ga obstreljevali Avstrijci z Golovca. Ko je pa pritiskala na Gradu še lakota, je bila usoda Francozov zapečatená. Dne 5. oktobra ob 1. uri popoldne je naznanila bela zastava z Grada, da prosi milosti 250 Francozov. Na Gradu so zaplenili Avstrijci 23 topov, 1000 pušk in veliko množino streliva. 50 strelav z Grada, občá razsvetljava mesta in živio-klici so še pozno v noč oznanjali veselje, ki je prevevalo srca patriotom, ko je po treh letih dvoglavi avstrijski orel zopet razpel peruti nad slovensko rezidenco. V tem splošnem oddihu in veselju je tudi navdušen pevec Ilirije proslavljal novo, srečnejšo dobo miru:

»Estrajec zaukaj!
tožnosti noč
Je zginla, tvoj orel
Iz spanja poskoč.

Premišljeno dobro
Nameri svoj meč,
Da motil ne bode
Evrope kdo več.«

Moderna telovadba.

Razmotrivati hočem nekoliko, je li telovadba, ki jo gojimo po naših odsekih in ki se goji po šolah (saj se skoro v šolah nič ne telovadi), tudi času primerna, če odgovarja

zahtevam sedanjega časa, je li moderna. Predvsem vas pa, bratje, opozarjam na »Dom in Svet« letn. 1910, kjer je v štirih zvezkih jako zanimiv in poučen članek »Olimpijske igre nekdanj in sedaj«. Vem, da ga je marsikdo bral, — a ga je res samo bral, mesto tudi malo razmislil. Ta članek je imel gotov namen, pač globlji kot ta, da je spisan samo za zabavo in kratek čas bralcem-telovadcem. Treba je celega prav od kraja pa do konca pazljivo čitati, kar je prav lahko, ker se bere tako kot kaka zelo zanimiva povest. Da me pa kdo ne bo umel napačno, povem že naprej, da ni moj namen, da bi se morebiti opustil popolnoma in namah sedanji način telovadbe, ampak da bi se telovadne organizacije začele nekoliko zanimati tudi za moderno telovadbo in po možnosti isto tudi vpeljale, bodisi celotno ali že deloma.

Naša telovadba je prikrojena po nemški oziroma češki. A razlika med njo in moderno, ki jo goje Angleži, Amerikanci, Francozi, Švedji i. dr., je tolika, da ni treba nobenega razmišljanja, katera je koristnejša in boljša. Mi telovadimo po telovadnicah, t. j. v zaprtih prostorih, ponekodi malodane jako slabih hlevih — samo da smo pod ljubo, četudi raztrgano strehco! Rabimo pa pri telovadbi vsa mogoča, včasih prav nerodna orodja, če jih imamo pri roki; če ne, tedaj pa samo proste vaje, korakanje in — prevračanje kozlov. To vse v prostoru, ki meri dostikrat 10 do 15 korakov na dolžino in krog 2 metra v višino! Ne glede na to je pa ta prostor še povrh vlažen in temen. In v tem naj telovadi 10 do 20 mladih, zdravih fantov, ki čez dan težko delajo? Kaj nihče ne pomisli, da si ti fantje — možje lahko zdravje tako pokvarijo v teh, rekel bi, beznicah, da ne bodo samo sami tega občutili, temveč tudi njihovi potomci? To se godi pri nas, ki vedno vpijemo: »Zdrave, krepke fante potrebujemo!«

Orodja in telovadnice stanejo denar, so dostikrat na kvar zdravju itd. Kaj, ko bi tudi mi poskusili z moderno telovadbo? Najboljši mojstri v telovadbi in športu sploh so Angleži in Amerikanci ter Švedji. In najkremenitejše značaje, najkrepkejše ter najvztrajnejše može dobiš pri teh narodih. Imena Nansen, Cook, Shakleton, Roos i. dr. so marsikomu znana. Zakaj je temu tako? Že v zgodnji mladosti, doma in po šolah telovadijo na prostem in ob vsakem vremenu.

Za moderno telovadbo ni treba skoro nič orodja in še potrebno orodje ni drago, ker si ga vsakdo sam lahko napravi. Treba ni tudi telovadnice, zaprtega prostora, ker telovadnica ti je prosta narava (gozd, cesta, voda, travnik, hrib). Kje se moreš pač bolj odpočiti, svobodno dihati kot ravno zunaj v naravi, ki ti ne stavi tesnih mej, ki ti nudi vse? Moderna telovadba sestojá, de-

jal bi, nekako iz mnogovrstnih iger ali športov, kar daleko bolje vpliva na telo in krepi duha, ker pri tej je treba še več železne volje in v mnogih slučajih tudi poštenega premisleka kot pri naši telovadbi. Poleg tega je pa še dosti bolj zanimiva za telovadce same kot tudi za gledalce. Da se pa človek lahko privadi vsakemu vremenu, tega mi pač ni treba šele pojasnjevati. Seveda se je treba včasih tudi ozirati na preslabo ali sploh neugodno vreme (huda zima, dolgo deževje). Tedaj se pa dela kaj drugega v sobah ali dvoranah, n. pr.: tehnična predavanja ali sploh poučna. Ob lepem vremenu pa zopet zamujeno lahko popraviš. Kaj pa vse obsega moderna telovadba? Naj naštejemo samo nekaj glavnih in tudi bolj znanih točk: mnogovrstne proste vaje, rokoborba, hitri in trajni tek, plavanje, skakanje brez deske v višino in daljavo, metanje kamna ali kladiva, nogomet (football), plezanje, jahanje, kolesarenje, veslanje, streljanje, sankanje, poleg dolge vrste drugega, kar bi pa posebno še naši deželski odseki ne mogli gojiti, n. pr.: lawn tennis.

Menim, da bi to zadostovalo za nekaj časa, ako bi se kdo hotel vsestransko precej izvežbati. In to vse bi se pri nas prav lahko dalo polagoma vpeljati ali vsaj nekaj tega.

A kakor povsod, tako je tudi tu treba prave mere, previdnosti in trdne volje. Posebno še pri teku v daljavo (trajnem) in pri kolesarjenju je treba pazljivosti in — hladnosti, da si s prevelikim navdušenjem ne nakoplješ kake srčne hibe ali pljučnice. Ako že drugi dosežejo tako velike, skoro neverjetne uspehe v moderni gimnastiki ali atletiki, kamor spada tudi tek, zakaj ne bi tudi mi dosegli sčasom katerega, ko imamo razmeroma toliko mladih krepkih fantov kot malokateri narod? Tisti odseki, kjer so glede tega razmere ugodne, naj pretresejo to stvar v kaki seji ali na občnem zboru. Seveda bi se moral kdo pripraviti za predavanje o tem, ker gradiva za to je več kot zadosti, posebno še nemških knjig. Povdarjam, da tu ni treba nikakega dragega orodja in še enkrat opozarjam na »Dom in Svet« letnik 1910.

Na zdar!

Stanko Velkavrh,
stud. med.

Kranjska podzveza.

Iz Branice. Vipavsko okrožje »Orlov« je priredilo v nedeljo dne 21. septembra v slovo vojaškim novincem sestanek pri Mariji Devici v Logu, kjer so »Orli« pristopili skupno k mizi Gospodovi. Sveto daritev je iz posebne prijaznosti opravil sam preč g. dekan And. Lavrič, za kar se mu okrožje najtopleje zahvaljuje. Ko so se fantje malo podprli, govoril jim je na prostem tako ljubko jurist g. Jež in Vipave o ljubezni do rodne grude. Zares prepotrebna snov, zlasti v današnjih časih, ko vse zapušča domačijo.

Ko so prikorakali v Vipavo, našli so v gostoljubni Hribovi gostilni najboljše postrežbo in tako po nizki ceni. Bog plačaj, g. Hrib! Gostilno pa našim društvom najtopleje priporočamo. Svoji k svojim! — Krepko smo jo nato mahali proti prijaznemu Št. Vidu, kjer smo bili skupno pri sv. križevem potu in blagoslovu. Ogladali smo si tudi vzorno urejeno mlekarino, na kar smo se podali v prvo nadstropje, kjer ima katoliško slovensko izobraževalno društvo svoje krasne prostore, kjer se je začel zabavni del sestanka. Na tem mestu se zahvaljujemo g. županu Uršiču za prijazen sprejem in vporabo društvenih prostorov. — Prvi je pozdravil navzoče okrožni načelnik jurist brat Koruza, povdarjajoč pomen današnjega dne. Za njim je govoril brat okrožni predsednik kurat Šmid iz Branice o razmerju cerkve do vojaščine. Da so segale njegove besede fantom globoko v srce, spričevalo je veliko odobravanje. Nato nastopita dva visokošolca, predstavljajoča novince, ki se težko poslavljajo od doma. Smeha in ploskanja tem zares srečno pogodnim pogovorom ni bilo ne konca ne kraja. Hvala Vam, vrli visokošolci, ki se ne sramujete stopiti med priproste kmečke fante in jih zabavati pošteno s svojo duhovitostjo. Mi smo z Vami, bodite tudi Vi z nami, takih razvedril potrebujemo. Sprejmite preudano zahvalo okrožja. — Ko je dal še eno za nameček jurist brat Žvokelj, je bil končan toliko potreben sestanek. — Pomanjkljivo je bilo za prvikat; prihodnje leto pa v tem smislu naprej! Bodi ta dan splošen shod mož in mladencev v Logu! Na svidenje! Bratje novinci, varuj vas Kraljica vojnih trum, da se vrnete zopet zdravi na duši in telesu v naše orlovske vrste!

Iz Branice. Danes dne 1. oktobra nas je zapustil br. Koruza, načelnik vipavskega okrožja »Orlov« ter se podal nadaljevat svoje študije v Prago. — Od kar je on prevzel načelstvo, poživilo se je zopet okrožje. Ni je bilo nedelje, da bi ne bil obiskal pred katoliškim shodom enega ali drugega odseka, ga učil in bodril. Da je »Orlov« vipavskega okrožja mogel tako nastopiti, ima ravno on velike zasluge. Ne zabi nas, vrli načelnik, na tujem! Iz srca ti kličemo hvaležni: Z Bogom! Na zdar!

Odsek Idrija. Dne 13. avgusta t. l. smo zopet ustanovili naraščaj. Vsejali smo seme — gorčično zrno —, katero bomo pridno zalivali in gojili. V kratkem vzklije rastlinica, iz nje se razvije grmič in preden se vrtnar dobro zave, stoji sredi vrta močno drevo z močnimi, globoko v zemljo segajočimi koreninami, ki se ne bo dalo izrjavati in ki bo dajalo hladno senco. Ptičice bodo v vejah lepo prepevale in razveseljevale mimo idoče ljudi. — Da, to so upi, ki jih stavimo na naraščaj. Ko bodo mladi fantje možje, tedaj bomo brez skrbi prepustili delo njim, ker od dobrih starišev dobri otroci, utrjeni v veri, v telovadbi in disciplini, bodo naši organizaciji trdni, neporušni stebri. Na zdar!

Okrožje Idrija. Zapisnik III. okrožne odboro ve seje z dne 21. septembra 1913. 1.a) Vzame se na znanje poročilo br. predsednika, da se je spor nekega odseka z njega članom ugodno poravnal. — b) Načelniki odsekov se pozovejo, naj z vztrajnim delom v telovadnicah delujejo na to, da se navdušeni, ki je nastalo ob katoliškem shodu v Ljubljani, ne bo hitro poleglo, ampak da ostane. — c) Predsednik idrijskega odseka prosi posredovanja okrožja radi zadeve odsekovih rogov med idrijskim in nekim drugim odsekom. Se mu obljubi. — d) Naraščaj. Kolikor nam znano, ustanovil se je dosedaj naraščaj pri dveh odsekih, pri enem pa se ravno ustanavlja. Sklene se ostala dva odseka še enkrat na to opozoriti. — 2. Ker odhajata br. okrožni načelnik Lavoslav Kogej in br. tajnik vaditeljskega zbora Franc Bratuš v rudarsko šolo, se določi njiju namestnika. Br. načelnika bo nadomestoval br. podnačelnik Valentin Jereb. Njemu v pomoč določi se še br. Ivan Nagode kot drugi podnačelnik. Za tajnika vaditeljskega zbora imenuje br. Čibej Leopold. — 3. a) Sprejem novih članov. Sklene se: Sprejemi naj se vrše slovesno, ceremonijalno enkrat ali dvakrat na leto ob kakih bolj slovesnih prilikah. K sprejemu naj se povahijo

tudi vsi večji faktorji dotičnega kraja, ki so našega mišljenja. Če le mogoče, naj bo pri takih prilikah zastopano tudi okrožje. Sprejetim članom naj se da znak (za civilno obleko), diploma in pravila okrožja. — b) Zveza se naprosi, da poskrbi gramofonske plošče za proste vaje. — c) V povzdigo telovadbe se sklene, da bomo skušali delati na to, da se vrši drugo leto okrožna tekma. Podrobnejše naj določi okrožni vaditejski zbor. — d) Ker odhaja blagajnikov namestnik in načelnik črnovrškega odseka br. Josip Lovko iz Črnega vrha v Logatec, se sklene mu dati zahvalo za njegovo vztrajno delovanje pri črnovrškem odseku. — e) Dalje se sklene: pozovejo se nekateri odseki, da redno vrše odborove seje in pošljejo zapisnike, tudi zaostale. Br. tajniku se naroči, naj dene na dnevni red prihodnje seje tudi točko: finančno vprašanje okrožja. Na zdar!

Vipava. V nedeljo, dne 20. septembra, je vipavsko okrožje pripravilo slavnost v Logu ob priliki, ko imajo fantje vstopiti v vojašnice. Vršilo se je takole: Ob 8. uri je imel vlč. g. dekan Lavrič sveto mašo z izbranim govorom, nakar so fantje v precejšnjem številu pristopili k sv. obhajilu. Po sveti maši pa je imel spodbuden govor iur. Jež: O ljubezni do domače grude. — Bratje Orli so odkorakali v Vipavo, po kosilu pa na sestanek v Št. Vid. Dva govora br. Šmida in br. Koruze sta bila tako iskrena in ognjena, da smo se kar poživili. Nato se je pa vršil zabavni del, katerega je jako srečno priredilo naše dijaštvo. »Dva rekruta«, »Šaljivi Jaka« itd., sploh smo se enkrat pošteno nasmejali. Sedaj pa zopet resno delo. Orlom-vojakom pa pozdrav!

Idrija. V petek, dne 3. vinotoka, smo začeli z rednimi tedenskimi predavanji. Najprvo smo si ogledali spored za celo zimsko sezono. Obravnavala se bodo prva vprašanja drugega dela »Zlate knjige«, in sicer počasi, a temeljito. Najprvo pride prvo vprašanje na vrsto: »Kdo je Orel?« Na francoskem je živila devica Orleanska. Angleži, sovražniki Francozov, so imeli že velik del francoske kraljevine v rokah in tudi mesto Orleans je imelo pasti. Tedanji francoski kralj Karol VII. je že upaval, da bo še kedaj vladar celega kraljestva. Tedaj nastopi devica Orleanska. Najprvo navda vse z zaupanjem v lastno moč. Združi jih v eno samo četo, kateri stopi na čelo. S to svojo četo utrdi, ogreje Francoze za njihovega kralja in ne miruje preje, da je isti kronan. Tudi Orli imamo nalogo, vso slovensko, krščansko mladino združiti v eno samo četo; to četo izobraževati in z njeno pomočjo zbirati, utrjevati in ogrevati ljudstvo za vzore krščanskega mišljenja in življenja. Kot je mala četa device Orleanske rešila Francoze iz gotove pogube, tako bodi tudi Orel tista četa, ki se bo najneustrašenejše bojevala proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom našega naroda. Vsak naš mož pa mora biti res mož z jasnimi cilji, prepojen z vzori in načeli naše organizacije. — Nato govori č. g. Jos. Gnidavec: Vsak Orel mora dejansko ljubiti Boga in ljudstvo ter zato živeti pošteno in neomadeževano. Srce okuženo po nečistosti je nagnjeno samo k slabemu; čisto, nedolžno srce pa k dobremu, poštenemu in lepemu. Bodi mož na svojem mestu, zato preživi svojo mladost čisto. Toda zgled mladeniča, ki je obujal najlepše upe, pa ga je uničila nečistost. Zato boj nečistosti, boj največjemu sovražniku našega naroda! — Zadnji govori brat Kanduč: Vedno je treba biti dosleden in vztrajen. Ne samo odbor mora delovati; vsak član, ki se je vpisal, mora dosledno tudi delati za društvo. Razni izgovori, da se ne pride k telovadbi in predavanju, so samo lenoba. Pa če človek tudi ni nadarjen, pridnost ga pripelje do cilja. Vsakdo bi moral pomagati pri telovadbi, predavanjih, petju, godbi, igrah itd. Ne časti iskati, ampak delo! Navaja zglede za doslednost v življenju. Vsakdo si mora: 1. postaviti cilj, za katerim stremi, 2. pošteno in neomadeževano živeti, in 3. biti vedno dosleden in vztrajen, potem je naš član, je Orel. — V debati se omenja, da je treba svoje katoliško mišljenje tudi na zunaj pokazati. Narodna radikalna mladina se je veri popolnoma od-

tujila in hoče samo z lepimi besedami dvigniti narod. Če izpodbijemo narodu vero, mu izpodbijemo živelj. Boriti se moramo z jasnimi načeli in v mladini buditi ideale. Če se mladina izgubi, pade narod.

Št. Jernej na Dolenjskem. Dne 9. avgusta t. l. se je poslovil od nas brat predsednik in ustanovitelj tukajšnjega odseka č. g. kaplan Ivan Drešar in odšel v Staro oko na Gorenjsko. Bil je to hud udarec. Dve leti in štiri mesece je vodil odsek z veseljem in požrtvovalno ljubeznijo ter tudi veliko dosegel. Kar smo mi in kar imamo, se moramo v prvi vrsti zahvaliti njemu. Veliko je pripomogel tudi, da imamo svojo godbo, ki šteje 25 članov. Zato pa je bila ločitev od njega prav težka. Ni ga bilo večera, če je bil doma, da bi ne bil navzoč pri vaji, bodisi za telovadbo, godbo ali kakršnekoli drugi ter čul z nami pozno v noč in se trudil, da nam je več pripomogel do napredka. Zato je pa tudi naša dolžnost, da se mu na tem mestu pristrčno zahvalimo za trud in požrtvovalno delo v orlovski organizaciji. Naj bo prepričan, da njegov trud ne bo zastoj in da je seme, katero je sejal, padlo v dobro in rodovitno zemljo, ki obrodí svoj čas obilen sad. Njemu pa daj Bog obilo sreče in blagoslova in Njegova vse-mogočna roka naj ga vodi po vseh potih. Na prevečer njegovega odhoda pa smo na njegovo mesto izvolili č. g. kaplana P. Likarja, kateremu želimo veliko sreče in uspeha. — Katoliškega shoda se nas je udeležilo 22 v kroju. Vsi smo bili zadovoljni in se polni navdušenja vrnili. — Dalje je pa naš odsek prizadet s tem, da so morali trije najboljši fantje obleči vojaško suknjo. Na zdar!

LISTEK.

Amerikanec.

Povest. — Spisal Stanko Bor.

(Dalje.)

Peter pa je vlekel le s težavo svoje telo naprej, noge so mu bile težke, pretežke, glava polna, prepolna, misli trudne, telo vse onemoglo. Kakor razbeljeno železo speče človeka, tako so spekle njega županove besede. Vse ga ima za neumnega, nihče mu ne verjame, da je pri pameti! Trdna volja je vstala v njegovem srcu ob materini postelji; moč je začutil v svojih rokah; šel bi, delal dan na dan, noč na noč, da bi si zopet prislužil in se vrnil v drugačnem položaju domov, — a lastni brat, nekdanji najboljši prijatelj, vsi ljudje ga imajo za neumnega, mu ne verjamejo, da se mu je pamet vrnila, da vé, kaj dela, da vé, zakaj hoče nazaj v Ameriko.

Obstal je; ni mogel več naprej. Zagledal je, kako ga ljudje od daleč nezaupno gledajo, in bral na njih obrazih, da ga imajo za neumnega. In vzdignil je desnico in zagrozil: »Vi... vi, ljudje božji, kaj mislite o meni? Zakaj ste tako hudobni? Jaz nisem neumen, jaz... nisem...«

Zgrudil se je od slabosti na tla. Priskočili so ljudje, ga vzdignili in nesli na dom k bratu.

VI.

Peter je visel med življenjem in smrtjo. Prestane težave, neizmerna duševna bol ga je vrgla na postelj; kuhala ga je huda vročina; nič se ni zavedal; v omotici je prosil okoli stoječe, naj mu dajo denar, da se vrne v Ameriko; govoril je o tatovih, o roparju njegove sreče, o Ameriki, o Metki, o materi, o bratu, o županu, o hudobnih ljudeh, ki mu nočejo ničesar verjeti.

Njegova mati, dasi sama bolna, je bila vedno pri njem; mu popravljala odejo in zglavje, ravnala

z njim kot z otrokom in pretakala nad njim grenke solze; tudi brat je kazal svoje sočutje in skrb zanj; Tonček pa se je ogibal bolnikove postelje in bi najrajši videl, da bi izginil iz hiše ta čudni stric.

Prišel je iz Črnomlja zdravnik; zapisal zdravila, hodil vsak dan k Petru in se trudil, da ga ohrani pri življenju. Po vasi so se ljudje zelo zanimali za Petrovo položaj, povpraševali, kako mu je in sklepali, kaj bi bilo boljše, da umre, ali ostane pri življenju.

Nad celo vasjo je ležalo nekaj čudnega, težkega; usoda Petrova je vse pretresla, hote ali nehote so ljudje ob vsaki priliki obrnili pogovor nanj; hote ali nehote so imeli njega v mislih, premišljali njegovo žalostno usodo in prosili Boga, da ne bi tudi drugih Amerikancev tako kaznoval.

In ko so Žagarjevi onemogli in niso več mogli sami cele noči čuti pri bolniku, so se vaščani vrstili, vsaka hiša je dala eno noč enega svojih, da je čul vrči Petru. Moški so si podpirali trudne glave, polne težkih misli, ko so sedeli ob Petrovi postelji, in skušali iz raznih njegovih besed narediti neko zvezo in izvedeti kaj več o tatvini na morju. Ženske so ga z velikim sočutjem gledale, skušale čitati vsako njegovo najmanjšo željo z obraza in mu takoj ustreči in olajšati gorje.

Zdravnik je prihajal vsak dan, zapisoval zdravila, dajal naročila in majal z glavo; prišel je duhovnik s sveto popotnico, — pa ni mogel Petra izpovedati, ker se ni zavedel, podelil mu je le zakrament sv. poslednjega olja; brat Tone je pripravil svečo, vendar tako, da ni mati videla; zakaj vsak hip je lahko nastopila borba med življenjem in smrtjo.

Petru se je vedno huje bledlo, vedno bolj je mešal posamezne besede; za hip se je zavedel, se ozrl začudeno po navzočih, pa je zopet zaprl oči; videlo se je, kakor da je zaspal; molčal je nekaj časa, — a kmalu je zopet polglasno izgovarjal besede, ki so bile v zvezi z njegovo nesrečo in sprejemom v domači vasi in pri Neralovih.

»Danes se odloči!« je povedal zdravnik Tonetu, »bodite pripravljeni na vse!«

In čuli so vsi domači pri njem celo noč. Peter je noč preživel, proti jutru rahlo zaspal in gotovo je bilo, da ozdravi. Na vse gzodaj došlemu zdravniku se je obraz razjasnil, ko ga je videl spati; pokimal je zadovoljno z glavo in potolažil Žagarjeve.

Peter je nehal blesti, a govoril je malo; le mati je mogla iz njega izvleči par besed; na druge odgovore je prikimal ali odkimal, sicer pa zrl v strop, ali gledal skozi okno, ali mižal, kakor da spi.

Bratu Tonetu se je naselila huda slutnja v dušo, da je Peter najbrž še vedno bolan na umu; a povedal ni tega nikomur; potrpežljivo je stregel

bratu in strahoma pričakoval, kakega se bo pokazal, ko ozdravi.

Ko je Peter toliko okreval, da je vstal iz postelje, ni vedel nihče, kako je z njim. Sedel je cele ure na klopci pred hišo, si podpiral glavo in mislil težke misli, ali je pa zrl v daljavo in se ni nič brigal za vse, kar se godi okoli njega; redkobeseden je bil in vedno globoko zamišljen, a njegov pogled je bil čist, besede, katere je izgovoril, pametne.

Ljudje so se mu čudili in ga niso umeli...

Komaj pa je Peter zapustil posteljo, je položila bolezen njegovo mater nanjo. Reva, katero je sinov prihod tako prestrašil, da so jo komaj rešili, je prečula cele noči ob postelji ubogega sina; ko so pa drugi pri njem čuli, tudi ni trdno spala, vsak njegov zdih je čula, vse njegove besede je slišala v polsnu. Zbolela je nevarno, zdravnika ni pustila k sebi, ker je vedela, da so ji dnevi šteti, želela si je le še duhovnika.

Izpovedala se je, prejela svete zakramente za umirajoče in vdana v voljo božjo pričakovala smrti.

Pri pogledu na bolno mater se je Peter otresel svoje zamišljenosti, zagrabilo ga je nekaj nepopisno tožnega in žalostnega. Ni se premaknil od njene postelje, na stolu ob njej je zadremal za par ur ponoči — a vsak njen zdih ga je vzdramil, da jo je skrbno vprašal, če česa želi. Streslo ga je pri misli, da bi izgubil to dobro, najboljšo, najbolj ljubljeno bitje...

Pa je prišlo, kar je moralo priti! Nenadoma, tako, da se Peter še dobro zavedel ni...

Zadremal je malo ob njenem zglavju, kar ga prime materina roka.

Zdrznil se je.

»Kaj želite, mama?«

Peter se je ozrl v materine oči in se ustrašil: bile so čudne, trudne, o njihovi prejšnji milobi ni bilo sledu.

»Peter... zaupaj... Bog... zaupaj... Bog... Jezus... Marija... sveti... Jožef... za...«

Izzvenele so besede, mile, nepopisno mile, ljubeče besede materine...

Peter ni verjel, srce mu je skoraj zastalo v prsih, žile so skoraj nehale biti... Materina roka ga je izpustila, njene oči so se zaprle, srce je nehale biti, žile nehale utripati, njena duša je odhitela v nebo po večni plačilo.

Okoli polnoči je mati umrla — in vendar ni Peter nikogar poklical, srce je mrlo od prevelike tuge, prevelika žalost ni našla solz.

Zjutraj so ga našli napol odrevenelega klečati ob materini postelji, ji zreti nepremično v oči, stiskati njeno roko, kakor bi jo hotel priklicati v življenje....

Ustanovljeno 1863. **Manufakturna trgovina** Ustanovljeno 1863.

Franc M. Regorschek naslednik, Ljubljana

priporoča naslednje za orlovske odseke predpisano blago, kakor sukno za kroje, garniture (vrvice) za kroje, ovratnike, zapestnice, gumbe itd.

Cenik od omenjenih predmetov pošljem na zahtevo franco.

Nadalje priporočam častiti duhovščini pristno cerkveno platno ter razne vrste sukna za talarje in obleke kakor tudi platnene barvane žepne robce. Imam tudi veliko izbiro spodnjega volnenega perila.

Se priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc M. Regorschek naslednik.

Cene nizke!

Postrežba solidna!